

Centrum Usług Społecznych w Milanówku

www.milanowek.naszops.pl
cus@cus.milanowek.pl

05 – 822 Milanówek, ul. Kościuszki 16
Tel/fax 22 724-97-92, 22 755-86-35

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
DLA GMINY MILANÓWEK NA LATA 2021 – 2025
ZA ROK 2022**

Milanówek, marzec 2023

WSTĘP

Przemoc w rodzinie to działania skierowane przeciwko osobom bliskim, które naruszają ich prawa oraz dobra osobiste, powodują cierpienie tak fizyczne jak i psychiczne oraz mają na celu utrzymanie nad nimi kontroli. Przemoc w rodzinie to zjawisko zarówno osobiste, jak i społeczne. Może jej doświadczyć każdy, bez względu na miejsce zamieszkania, wykształcenie, status materialny czy społeczny.

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy (przemoc fizyczna, psychiczna, ekonomiczna, seksualna), jednakże niezależnie od tego, każda z nich stanowi zagrożenie i jest przestępstwem z art. 207 Kodeksu Karnego.

W Polsce przez wiele lat przemoc domowa nie była nazywana po imieniu. Uważano, że w sprawy rodzinne nie powinny ingerować osoby trzecie, gdyż rodzina sama powinna radzić sobie z wszelkimi trudnościami i problemami. Wzrost świadomości i wrażliwości społecznej, a także skala tego zjawiska sprawia, że ludzie dostrzegają problem przemocy domowej i próbują skutecznie jej przeciwdziałać. Ważne jest, aby ofiary wiedziały gdzie i do kogo mogą zwrócić się o pomoc.

Rozwój spójnego i wielopoziomowego systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową powinien opierać się o diagnozę problemu przemocy. Diagnoza ta powinna uwzględniać skalę zjawiska, ofertę placówek i instytucji w zakresie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, postawy, kompetencje i doświadczenia w zakresie działań pomocy osobom uwikłanym w przemoc domową oraz możliwości i bariery podejmowania działań pomocowych.

Podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz rodziny powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów o różnych zawodach, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji. Praca zespołowa ma kluczowe znaczenie. Zapobiega powielaniu działań przez poszczególne służby, daje możliwość uzyskania szerokiej informacji o sytuacji osoby uwikłanej w przemoc, pozwala wspólnie przedyskutować problem, wymieniać spostrzeżenia, wspólnie ustalać najlepszy plan pomocy oraz rozdzielać poszczególne zadania. Żaden pojedynczy specjalista ani instytucja nie jest w stanie zabezpieczyć wszystkich podstawowych potrzeb rodziny uwikłanej w przemoc.

Asumptem do realizacji przez Gminę Milanówek działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie były m.in.

- „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Miasta Milanówka” przyjęta Uchwałą Rady Miasta Milanówka 115/10/19 z dnia 16.09.2019r.;
- „Diagnoza potrzeb i potencjału lokalnej społeczności w zakresie usług społecznych” przyjęta Uchwałą Nr 377/XLIV/21 Rady Miasta Milanówka z dnia 24 maja 2021r.;
- „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Milanówek na lata 2022-2027” przyjęta Uchwałą Nr 484/LV/22 Rady Miasta Milanówka z dnia 17 lutego 2022 r.

1. Podstawy prawne Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Regulacje w kwestii przemocy w rodzinie zawierają następujące akty prawa:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U z 2021 poz. 1249)
- ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 poz. 2268 ze zmianami)
- ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r. poz. 1119)
- ustawa z dnia 24 września 2019 roku o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. 2019 poz. 1818),

oraz przepisy wykonawcze i przepisy prawa miejscowego.

Zgodnie z Uchwałą nr 333/XLI/21 Rady Miasta Milanówka z dnia 1 marca 2021 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2021 – 2025, Dyrektor Centrum Usług Społecznych przedkłada Radzie Gminy Milanówek sprawozdanie z realizacji Programu za rok poprzedni do dnia 31 marca roku następnego, którego głównym celem jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Milanówek, podniesienie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz zwiększenie dostępności pomocy i skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W roku 2022 w realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2021 – 2025 współpracowały następujące podmioty:

- Centrum Usług Społecznych,
- Burmistrz Miasta Milanówka,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komisariat Policji w Milanówku,
- Straż Miejska w Milanówku,
- Sąd Rejonowy w Grodzisku Mazowieckim,
- Placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy Milanówek,
- Przychodnia NZOZ BIOVENA,
- Przychodnia NZOZ AWEMED,
- Organizacje pozarządowe.

1. Analiza działań realizowanych przez podmioty w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2021 – 2025,

W roku 2022 podmioty uczestniczące w realizacji zadań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2021 – 2025, przedstawiły informacje z następujących działań:

Centrum Usług Społecznych. W roku 2022 wsparciem w formie pracy socjalnej, poradnictwa indywidualnego oraz pomocą materialną objęto łącznie 4 środowiska doświadczające przemocy, w tym objętych wyłącznie pomocą niematerialną było 2 rodziny. Analizując problem

występowania przemocy domowej, zauważono, że najczęściej występującą formą przemocy była przemoc fizyczna, oraz przemoc psychiczna. Wśród klientów pomocy społecznej przeważają kobiety, osoby uzależnione i współuzależnione, niewydolne wychowawczo a także osoby niepełnosprawne. W 8 rodzinach z podejrzeniem występowania przemocy przebywało 18 dzieci. Centrum Usług Społecznych w ramach prowadzonej Procedury Niebieskiej Karty w 4 przypadkach wystąpiło do Sądu z wnioskiem o wgląd w sytuację rodziny. Celem działania pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych. Bezpośrednią pomocą potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni. Szczegółowo kompetencje z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla Centrum Usług Społecznych regulują poszczególne zapisy ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U z 2021 poz. 2268 ze zmianami), ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku (Dz. U z 2021 poz. 1249) oraz inne przepisy prawne. W roku 2022 zadania statutowe Centrum w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane były przez pracowników socjalnych Zespołu ds. realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, którzy na podstawie:

- **art. 17 ust. 1 pkt. 13 ustawy o pomocy społecznej**, w ramach profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną pracownicy prowadzili działania na rzecz osób i rodzin wobec których zachodziło podejrzenie występowania przemocy w rodzinie.
- **zgodnie z art. 45. ust 1 ustawy o pomocy społecznej** w roku 2022, w ramach realizacji programu na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym, pracownicy socjalni w oparciu o kontrakt socjalny lub projekt socjalny, świadczyli pracę socjalną w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej; Praca socjalna była prowadzona z wykorzystaniem właściwych metod i technik.
- **zgodnie z art. 46 ust 1, 2 i 3 ustawy o pomocy społecznej, w ośrodku pomocy społecznej**, w roku w 2022 osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód pracownicy Centrum udzielali poradnictwa specjalistycznego, w szczególności prawnego, psychologicznego i rodzinnego. Poradnictwo prawne realizowane było przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, a nawet ochrony praw lokatorów. Poradnictwo psychologiczne realizowane było przez procesy diagnozowania, profilaktyki i wsparcia.
- **art. 47 ust 1, 2 ustawy o pomocy społecznej** – w roku 2022 przeprowadzono 1 interwencję kryzysową mającą na celu przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.
- **art. 47, ust 3 ustawy pomocy społecznej** – udzielano poradnictwa specjalistycznego oraz pośredniczą w uzyskaniu schronienia dostępnego przez całą dobę w Ośrodkach Interwencji Kryzysowej gdzie jest udzielana pomoc psychologiczna, prawna itp. osobom doświadczającym przemocy. W 2022 roku do Ośrodka Interwencji Kryzysowej nie skierowano żadnej osoby.
- **art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** w przypadku podejrzenia o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy wobec członków rodziny o zaistniałej sytuacji powiadamiana jest Policja lub Prokuratura. W 2022 Gminny Zespół Interdyscyplinarny złożył do prokuratury 2 wnioski o podejrzenie popełnienia przestępstwa.
- **zgodnie z art. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i art. 207 K.K.**, które definiują przemoc w rodzinie, pracownicy socjalni kierują w takich sprawach pisemne zawiadomienie na Policję. Zadaniem pracowników socjalnych było m.in. monitorowanie przemocy w rodzinie. Wspólnie z dzielnicowymi Komisariatu Policji w Milanówku pracownicy socjalni monitorowali sytuację w 12 rodzinach, w których występuje przemoc.

Środowiskowy Klub Wsparcia dla Dzieci i ich Rodzin funkcjonujący w strukturach Centrum także realizował zadania statutowe w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ten ośrodek wsparcia dysponuje 40 miejscami dla dzieci i młodzieży, w wieku od 6 do 15 lat. Jest prowadzony w dwóch punktach miasta Milanówka tj. przy ul. Szkolnej 12 oraz przy ul. Na Skraju 2. Oferta placówki skierowana jest do rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. W roku 2022 Klub objął oddziaływaniami opiekuńczo – wychowawczymi ogółem 50 podopiecznych w wieku od 6 do 15 lat. Byli to uczniowie szkół podstawowych w Milanówku. Udzielono wsparcia w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczej 40 rodzinom. Placówka realizowała zadania poprzez wspieranie rodziny w procesie wychowawczym, udzielanie pomocy dzieciom i rodzicom w sytuacjach kryzysowych, pracę wychowawczą i socjalną, stałą współpracę ze szkołami, pracownikami socjalnymi, kuratorami rodzinnymi, asystentami rodziny oraz innymi instytucjami zajmującymi się problematyką dziecka i rodziny oraz oddziaływaniami z zakresu profilaktyki na poziomie uniwersalnym. Placówka w ciągu roku szkolnego pracowała w oparciu o Plan Pracy Opiekuńczo – Wychowawczej.

Natomiast działania przeciw przemocy wobec seniorów realizował **Milanowski Klub Seniora** funkcjonujący w strukturach CUS. W roku 2022 poza stałym harmonogramem zajęć, prowadzone były akcje zwiększające bezpieczeństwo seniorów, które miały za zadanie zwiększyć samodzielność oraz wiedzę osób starszych także w zakresie rozpoznawania zjawiska przemocy. W 2022 roku przeprowadzono 2 spotkania z funkcjonariuszami Milanowskiej Straży Miejskiej oraz Policji. Miały one na celu zwiększenie świadomości w obszarze zagrożeń bezpośrednich oraz doświadczania przemocy w rodzinie. Dodatkowo zorganizowano cykl warsztatów praktycznych - samoobrona dla Seniorów, podczas których funkcjonariusze zademonstrowali oraz przećwiczyli z uczestnikami skuteczne metody zadbania o własne bezpieczeństwo. W tych działaniach wzięło udział ponad 50 seniorów i cieszyły się one ogromnym zainteresowaniem. Warsztaty samoobrony i wykłady z bezpieczeństwa były częścią ogromnego przedsięwzięcia, jaką była akcja „Październik Miesiącem Seniora – Bezpieczny Senior w Milanówku”, realizowana przez CUS oraz UMM. W akcji uczestniczyło łącznie 100 osób. Każdy z uczestników otrzymał na własność pakiet bezpieczeństwa zawierający brelok alarmowy, kartę życia ICE, magnes z alarmowymi numerami telefonów, ulotkę informującą o lokalizacji AED w Milanówku oraz płyn dezynfekujący. Milanowski Klub Seniora oferuje również swoim uczestnikom zajęcia ze specjalistą psychogeriatrici. Są to grupowe warsztaty wsparcia, podczas których beneficjenci poprawiają swoje codzienne funkcjonowanie psychiczne a także mają możliwość podzielenia się trudnościami doświadczającymi w środowisku rodzinnym.

- 1) **Zespół Interdyscyplinarny.** Zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w roku 2022 Centrum Usług Społecznych w Milanówku zapewniało obsługę organizacyjno – techniczną Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. Jednocześnie zgodnie z Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Centrum gromadziło informacje na temat potrzeb szkoleniowych oraz finansowało udział w szkoleniach i konferencjach dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz pracowników instytucji wchodzących w skład Zespołu, jak również innych służb, instytucji i organizacji realizujących działania związane z przeciwdziałaniem przemocy. W 2022 roku odbyło się 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w następujących terminach: 07.03.2022 roku, 25.03.2022 roku, 22.06.2022 roku, 06.07.2022 roku, 24.10.2022 roku, 15.11.2022 roku. Podczas posiedzeń przedstawiane i omawiane były bieżące sprawy dotyczące procedury

„Niebieskiej Karty”. Członkowie Zespołu diagnozowali sytuację w poszczególnych rodzinach, wymieniali się informacjami, omawiali możliwości udzielania odpowiedniego wsparcia rodzinie. Analizowane były również możliwości dotyczące profilaktyki, rozpowszechniania wiedzy na temat przeciwdziałania przemocy w środowisku lokalnym, podnoszenia kwalifikacji osób pracujących z rodziną dotkniętą przemocą. Z przebiegu spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że interdyscyplinarność to szybki i pełen przepływ informacji między służbami, możliwość podjęcia działań skutecznych, zaplanowanych oraz skoordynowanych. W roku 2022 założono 6 „Niebieskich Kart” wszczynających procedurę, przy czym 3 zostały założone przez funkcjonariuszy Policji (patrole policji i dzielnicowi KP Milanówek), 1 przez pracownika socjalnego Centrum Usług Społecznych w Milanówku, 2 przez pedagogów szkolnych. Liczba kontynuowanych procedur „Niebieska Karta” (rozpoczętych w roku 2021) wyniosła 6. Częstym problemem w rodzinach, w których została założona „Niebieska Karta” był problem uzależnienia od alkoholu oraz współuzależnienie. Coraz więcej „Niebieskich Kart” zostało założonych w rodzinach, gdzie osobą dotkniętą zjawiskiem przemocy jest osoba małoletnia. W 2022 roku liczba małoletnich osób objętych procedurą „Niebieskiej Karty” wyniosła 5 dzieci. W okresie od stycznia roku do grudnia 2022 roku powołano 6 grup roboczych. Łącznie grupy robocze zarówno te powołane w 2021 roku, jak i te przeniesione z lat poprzednich odbyły w sumie 38 spotkań. Członkami grup roboczych byli: pracownicy socjalni, dzielnicowi, członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Milanówku, pedagodzy, kuratorzy zawodowi, asystent rodziny oraz psycholog. Udział wszystkich w/w osób był bardzo istotny w ustaleniu planu pomocy rodzinie w powstrzymaniu zjawiska przemocy. Na spotkania grup roboczych zapraszane były osoby doznające przemocy w rodzinie oraz wzywane osoby podejrzane o stosowanie przemocy. Członkowie grup roboczych opracowali 6 indywidualnych planów pomocy rodzinie, monitorowali sytuację, w których dochodzi do przemocy oraz dokumentowali działania podjęte wobec rodzin, w których wszczęto procedurę „Niebieska Karta”. W omawianym okresie sprawozdawczym zakończono 6 procedur „Niebieska Karta” z czego 3 na skutek zrealizowania indywidualnego planu pomocy i zakończenia przemocy w rodzinie oraz 3 na skutek braku zasadności podejmowania dalszych działań. Efekty działań grup roboczych w 2022 roku w ramach procedur wszczętych w 2022 roku oraz kontynuowanych z okresów wcześniejszych:

- w ramach wszczętych 6 procedur „Niebieska Karta” zmotywowano rodziny do skorzystania ze wsparcia psychologa w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym w Milanówku;
- 4 osoby podejrzane o stosowanie przemocy w rodzinie skierowano do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Milanówku;
- 2 rodziny zostały objęte pomocą finansową;
- 4 dzieci w rodzinach, w których prowadzona była procedura „Niebieska Karta” w 2022 roku zostało objętych wsparciem psychologa dziecięcego;
- 5 dzieci w rodzinach, w których prowadzona była procedura „Niebieska Karta” w 2022 roku otoczono wsparciem pedagoga szkolnego.

W okresie sprawozdawczym nie zaistniał żaden przypadek odebrania dziecka z rodziny na podstawie art. 1a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie.

W celu zwiększenia dostępności do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz w celu zapewnienie osobom i rodzinom, w których występują problemy uzależnień od alkoholu i narkotyków pomocy psychologicznej i

prawnej, a w szczególność ochrony przed przemocą prowadzono poradnictwo specjalistyczne w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin oraz w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym dla Ofiar Przemocy. Dyżury w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym pełnili specjaliści: dwóch psychologów dla dorosłych, którzy są również specjalistami pomocy ofiarom przemocy, psycholog dla dzieci, młodzieży i rodziców, dwóch certyfikowanych specjalistów psychoterapii uzależnień, oraz prawnik. W 2022 roku specjaliści odbyli łącznie 1386 godzin dyżurów, co średnio w miesiącu daje 115 godzin. Warto podkreślić, iż Punkt Informacyjno – Konsultacyjny był dostępny dla mieszkańców Milanówka, od poniedziałku do soboty. Od 8.00 do 16.00 można było uzyskać pomocy od osoby świadczącej tzw. pierwszy kontakt, zaś w godzinach popołudniowych i wieczornych od specjalistów pracujących w Punkcie. Dodatkowo osoby w sytuacji kryzysowej mogły zawsze skorzystać z kontaktu telefonicznego na numer komórkowy, który był odbierany zarówno popołudniami jak i w weekendy przez pracownika Centrum Usług Społecznych zajmującego się profilaktyką i uzależnieniami. W ramach Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego specjalista prowadził grupę wsparcia dla osób współuzależnionych, skierowaną do osób, które pozostają w bliskim związku z osobą nadużywającą alkohol lub substancje psychoaktywne. Uczestnictwo w spotkaniach grupy pozwala osobom współuzależnionym zrozumieć nieskuteczność działań zmierzających do powstrzymanie alkoholika od picia, potrzebę pracy nad sobą, a w rezultacie umożliwia odnalezienie stabilizacji emocjonalnej. W 2022 roku odbyło się 126 godzin spotkań grupowych, w których uczestniczyło średnio od 8 do 13 osób.

W formie indywidualnej w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym odbywały się:

- Konsultacje udzielane przez specjalistów psychoterapii uzależnień - zrealizowano 360 godzin dyżurów, podczas których udzielono łącznie 350 porad. W ramach porad specjaliści motywowali osoby uzależnione do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego lub ambulatoryjnego.
- Porady prawne - zrealizowano łącznie 210 godzin dyżurów, udzielono 178 porad. Prócz wsparcia psychologicznego, zabezpieczenie prawne osób w kryzysie jest niezbędne.
- Konsultacje psychologiczne dla osób dorosłych współuzależnionych, będących w kryzysie, doznających przemocy lub będących sprawcami przemocy - zrealizowano łącznie 456 godzin dyżurów, podczas których udzielono łącznie 443 porady.
- Konsultacje świadczone przez psychologów dziecięcych skierowane dla dzieci, młodzieży i ich rodziców, opiekunów - zrealizowano łącznie 360 godzin dyżurów podczas których udzielono łącznie 354 porady.

2) **Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Milanówku:**

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2022 roku realizowała następujące działania w ramach Programu:

- rozprowadziła 47 materiałów o charakterze informacyjno – edukacyjnym dotyczącym przeciwdziałania przemocy,
- z porad członków Komisji dla osób z problemem przemocy skorzystało 8 osób.

3) **Komisariat Policji w Milanówku:**

Według danych otrzymanych z Komisariatu Policji w Milanówku w 2022 roku przeprowadzono 3 interwencje domowych, które związane były z przemocą w rodzinie oraz wszczęto 3 procedury

„Niebieska Karta”. Ponadto w Komisariacie Policji rozprawdzono 3 komplety materiałów o charakterze informacyjno – edukacyjnym dotyczących przemocy.

4) Straż Miejska w Milanówku:

W 2022 Straż Miejska w ramach działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy nie towarzyszyła pracownikom socjalnym podczas wizyt w środowisku zamieszkania rodzin zagrożonych przemocą. Sama nie podejmowała żadnych interwencji związanych z przemocą z uwagi na fakt braku podstaw prawnych do tego typu interwencji.

5) **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej BIOVENA** – do przychodni w 2022 roku nie zgłosiła się żadna osoba doświadczająca przemocy w rodzinie. Nie wydano także żadnego zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z przemocą w rodzinie, a także nie rozprawdzano materiałów o charakterze informacyjno – edukacyjnym dotyczących przemocy.

6) **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej AWEMED** – nie otrzymano żadnych danych dotyczących podjętych działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

7) **Placówki oświaty** we współpracy z Centrum Usług Społecznych prowadziły także szerokie działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Polegały one na realizacji programów profilaktycznych dotyczących przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz przemocy rówieśniczej.

W Szkole Podstawowej Nr 1 im. Ks. Piotra Skargi zrealizowano 11 programów profilaktycznych „Stop hejtowi w sieci” (178 uczniów), „Z kulturą mi do twarzy” (174 uczniów), „Bezpieczne korzystanie z Internetu podczas gier i zabaw w sieci” (114 uczniów), „Warsztaty dot. przeciwdziałania przemocy, odpowiedzialność młodego człowieka w świetle praw, oraz warsztaty komunikacji” (149 uczniów), „Przemoc rówieśnicza i cyberprzemoc. 10 zasad bezpiecznego korzystania z sieci. Co to jest Fake News i jak się przed nim bronić” (134 uczniów), „Uczucia, jak sobie radzić z emocjami” (436 uczniów), „Wartości w naszym życiu – postawa agresywna, uległa i asertywna” (134 uczniów), „Jestem bezdomny w domu i w szkole” (438 uczniów), „Agresji mówimy NIE” (436 uczniów), „Cyberseksualne zachowania – zagrożenia, konsekwencje” (66 uczniów), „Nie zmarnuj swojego życia. Rymcerze” (159 uczniów), „Udział w szkoleniach dotyczących przeciwdziałania przemocy w szkole i w rodzinie”. W w/w programach wzięło udział 2418 uczniów oraz 130 nauczycieli. Powyższe działania profilaktyczne były realizowane ze środków własnych szkoły oraz ze środków „korkowych”, projektu innowacyjnego z Inowrocławia, Uniwersytetu Dzieci w Klasie, Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, Fundacji DDS, Centrum Usług Społecznych w Milanówku oraz Punktu Informacyjno- Konsultacyjnego. Działania prowadzili pedagodzy, wychowawcy klas i nauczyciele oraz pracownicy Fundacji „Nie zmarnuj swojego życia” i Stowarzyszenia „Blżej Dziecka”.

W Szkole Podstawowej Nr 2 im. Armii Krajowej zrealizowano 5 programów profilaktycznych „Ochrona zdrowia psychicznego. Zapobieganie samobójstwom i samookaleczeniom” – realizacja Joanna Szczepańska, „Komunikacja i właściwe relacje rówieśnicze” – realizacja nauczyciele 6 klas Szkoły Podstawowej Nr 2, „Asertywność” – realizacja nauczyciele 3 klas Szkoły Podstawowej Nr 2, „Radzenie sobie ze stresem i presją czasu” – realizacja pedagog – A. Podlewska oraz ORE; „Interwencja kryzysowa” – realizacja ORE. W sumie udział w programach wzięło 260 uczniów i 28 nauczycieli. Źródłem finansowania wyżej wymienionych działań

profilaktycznych były środki własne szkoły. Część działań finansowana była w ramach programu profilaktyczno- wychowawczego szkoły ze środków gminnych .

W Szkole Podstawowej Nr 3 im. Fryderyka Chopina zrealizowano 8 programów profilaktycznych dla uczniów. Programy finansowane przez Centrum Usług Społecznych we współpracy z wydziałem ds. Profilaktyki i Uzależnień a realizowanych przez Pracownię Profilaktyczno- Wychowawczą STOPKA: „Kaczka Złośliwiaczka – odkrywamy sposoby radzenia sobie ze złością” (48 uczniów); „Kaczka Kłótniaczka – rozpoznajemy sytuacje konfliktowe i rozwiązujemy je” (46 uczniów); „Kaczka Zdrowiaczka- zachęcamy do zdrowych nawyków, które gwarantują nam bezpieczeństwo i radość” (58 uczniów); „Uwaga! Napad złości – czyli jak wyrażać swą złość. Warsztat o prawidłowym wyrażaniu własnej złości – profilaktyka agresji” (55 uczniów); „Droga do współpracy – czyli jak rozwiązać konflikty w sześciu krokach. Warsztat o rozwiązywaniu konfliktów – profilaktyka agresji” (52 uczniów); „Nawigacja antynałogowa – czyli jak nie wpłatać się w psychoaktywne gry. Warsztat o zdrowych i bezpiecznych nawykach – profilaktyka uzależnień” (47 uczniów); „Profilaktyka obniżonego nastroju” (85 uczniów) oraz „Radzenie sobie z trudnymi emocjami – warsztat psych edukacyjny” (62 uczniów). Łącznie w projektach wzięło udział 453 uczniów z 22 klas. Szkoła zorganizowała również szkolenie dla Rady Pedagogicznej pt. „Niebezpieczny osobnik na terenie placówki oświatowej”, w którym udział wzięło 48 nauczycieli. Szkolenie zostało realizowane przez PIK Krzysztof Zaleski.

W Przedszkolu Nr 1 „Pod dębowym listkiem” zrealizowano warsztaty dla nauczycieli na temat „Agresja i przemoc w rodzinie w kontekście rozwoju dziecka”, w których udział wzięło 25 nauczycieli. Ponadto odbywały się porady i konsultacje dla rodziców dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, rozmowy interwencyjne oraz zajęcia terapeutyczne dla dzieci objętych pomocą psychologiczno – pedagogiczną z rodzin zagrożonych przemocą. Wszystkie zajęcia były przeprowadzane ze środków własnych. Ponadto pracownicy przedszkola współpracowali z asystentami rodziny oraz pracownikami socjalnymi Centrum Usług Społecznych i kuratorami Sądu Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim.

Ewaluacja Programu w zakresie działań realizowanych w 2022 roku

Celami strategicznymi *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2021 – 2025* jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Milanówek, zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz zwiększenie dostępności pomocy i zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Poniżej przedstawiono opis realizacji działań dla osiągnięcia celów operacyjnych określonych w *Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek na lata 2021 – 2025*.

Realizacja celu 1: Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Milanówek.

W ramach działań mających na celu diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Milanówek Centrum Usług Społecznych zebrało dane z instytucji odnośnie zjawisk przemocy na terenie miasta. Środowiska, w których wystąpiła przemoc w rodzinie były diagnozowane przez Zespół Interdyscyplinarny w ramach prowadzenia procedury „Niebieskie Karty”.

Realizacja celu 2: Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Dla podniesienia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie w roku 2022 w milanowskich placówkach oświaty zrealizowano 24 programy profilaktyczne dla

3100 uczniów. Przeprowadzono warsztaty zarówno dla uczniów i nauczycieli, których celem było przede wszystkim wyczerpanie uczestników na zjawiska przemocy zarówno w rodzinie, jak i przemocy rówieśniczej. Warsztaty te miały na celu wypracowanie pozytywnych postaw w rodzinach i wzbudzenie wśród nauczycieli większej wrażliwości na przemoc. Centrum Usług Społecznych w ramach działalności Klubu Seniora zorganizowało cykl warsztatów dedykowanych osobom w wieku 60+, których celem było zwiększenie świadomości Seniorów w kwestii ochrony własnego bezpieczeństwa oraz reagowania na sytuacje potencjalnie niebezpieczne. W ramach działań odbył się wykład o bezpieczeństwie, poprowadzony przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej i Policji, warsztat samoobrony podczas którego wykwalifikowany instruktor zaprezentował skuteczne techniki radzenia sobie w sytuacjach, w których może dojść do bezpośredniego zamachu na życie oraz prelekcja ratowników KPP dotycząca udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej.

Realizacja celu 3: Zapewnienie pomocy rodzinom, w których występuje przemoc z uwzględnieniem potrzeb wszystkich członków rodziny. W kwestii zapewnienia pomocy rodzinom, w których występuje przemoc zgłoszenia dotyczące przemocy w rodzinie przyjmuje Gminny Zespół Interdyscyplinarny we współpracy z Policją i Punktem Informacyjno – Konsultacyjnym, w którym dyżurowali specjaliści: psycholog dla dorosłych, psycholog dla dzieci i młodzieży, pedagog, prawnik i mediator sądowy, psycholog – specjalista pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, specjalista psychoterapii uzależnień. W ramach pomocy funkcjonowała grupa wsparcia dla osób współuzależnionych, grupa wsparcia dalszego zdrowienia dla osób uzależnionych oraz grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej. Pracownicy socjalni w ramach grup roboczych przy Procedurach „Niebieskiej Karty” prowadzili szeroko zakrojoną pracę socjalną na rzecz pomocy zarówno ofiarom przemocy, jak i w stosunku do osób, co do których istnieje podejrzenie stosowania przemocy. Pracownicy socjalni Centrum Usług Społecznych wraz z dzielnicowymi Komisariatami Policji w Milanówku regularnie monitorują środowiska, w których występuje przemoc. Centrum Usług Społecznych współpracowało także z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim w celu utrzymania np. możliwości umieszczenia osoby doznającej przemocy wraz z dziećmi w Ośrodku Interwencji Kryzysowej.

Realizacja celu 4: Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i pomaganiem w sytuacji jej wystąpienia. Osoby pracujące z ofiarami przemocy i jej potencjalnymi sprawcami w miarę możliwości brali udział w szkoleniach i konferencjach. Natomiast pracownicy instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego na organizowanych spotkaniach mieli możliwość wymiany informacji, analizy i poszukiwania sposobów na motywowanie do realizacji planów pracy z rodziną doświadczającą zjawiska przemocy.

Realizacja celu 5: Współpraca różnych instytucji w celu ograniczenia skutków występowania przemocy. Współpracujące ze sobą instytucje w obszarze przeciwdziałania przemocy na terenie Gminy Milanówek, wymieniały doświadczenia i dobre praktyki mające na celu przeciwdziałanie i ograniczenie tego zjawiska. Przedstawiciele instytucji brali udział w pracach grup roboczych w celu wypracowania jednolitych standardów zasad współpracy lokalnych służb i instytucji na rzecz spójnych i skutecznych działań. W zakresie realizacji Gminnego Programu kontynuowano także współpracę z organizacjami pozarządowymi.

Centrum Usług Społecznych w Milanówku ściśle współpracowało z funkcjonariuszami Komisariatu Policji w Milanówku oraz Straży Miejskiej w Milanówku organizując cykl spotkań dla Seniorów, czy z państwowymi szkołami podstawowymi, które realizowały programy profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania przemocy kierowane do dzieci i młodzieży.

Realizacja celu 6: Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. O zwiększeniu skuteczności działań interwencyjnych decyduje wiele czynników a przede wszystkim efektywna współpraca służb. Skuteczne uruchamianie Procedury NK i jej procedowanie dotyczące osób, co do których istnieją podejrzenia stosowania przemocy, wnioski o objęcie leczeniem odwykowym, czego następstwem w niektórych przypadkach było złożenie do sądu wniosku o przymusowe leczenie. Motywowanie sprawców przemocy do udziału w zajęciach w ramach programu korekcyjno – edukacyjnego realizowanego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim. Udzielanie wsparcie indywidualnego zarówno ofiarom jak i sprawcom przemocy przez pracowników socjalnych, jak i dzielnicowych a także psychologów i terapeutów, było istotnym wyznacznikiem skuteczności prowadzonych działań.

PODSUMOWANIE

Realizacja zadań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek w roku 2022 przyczyniła się w szczególności do zwiększenia dostępności pomocy dla osób dotkniętych przemocą oraz podniesienia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Poszczególne działania były dostosowane do zmieniających się potrzeb i zagrożeń. Uwzględniały w szczególności zapobieganie zjawisku przemocy poprzez systematyczną realizację różnych form oddziaływań skierowanych do społeczności lokalnej. Reasumując, podczas realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Milanówek w roku 2022 uzyskano zakładane rezultaty.

REKOMENDACJE

W ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie zaleca się dalsze prowadzenie akcji informacyjnych dotyczących negatywnych skutków społecznych i prawnych wynikających ze stosowania przemocy, a także mechanizmów przemocy. W tym celu oprócz powszechnych form informowania mieszkańców o skutkach przemocy polegającego na rozpowszechnianiu ulotek na temat możliwych form pomocy w przypadku wystąpienia w rodzinie zjawiska przemocy, broszur lub rozmieszczanie plakatów, realizatorzy Programu mogą wystąpić o środki zewnętrzne na zapewnienie bezpieczeństwa określonym grupom społecznym np. seniorom. Aby zwiększyć skuteczność prowadzonych działań profilaktycznych rekomenduje się zachować i rozwijać stałą współpracę pomiędzy instytucjami oraz organizacjami działającymi w obszarze przemocy oraz w dalszym ciągu organizować szkolenia i kursy mające na celu podnoszenie kompetencji zatrudnionej kadry pracującej z rodzinami, w których występuje problem przemocy.

Sporządziła: Ewa Markowiak, Pracownik socjalny, Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego.